

POSUDEK na rigorózní práci **Mgr. Ladislavy POLÁČKOVÉ**:

Školní hodnocení žáků v České republice a v Anglii se zaměřením na primární vzdělávání

Charakteristika rigorózní práce

Rukopis rigorózní práce o rozsahu 183 stran je promyšleně strukturován, členěn do pěti hlavních kapitol, které na sebe logicky navazují (1. Cíle rigorózní práce, 2. Hodnocení žáků v České republice, 3. Hodnocení žáků v Anglii, 4. Evropské trendy ve vzdělávání, 5. Hodnocení žáků v České republice a v Anglii). Práci uzavírá seznam 80 českých i zahraničních titulů, 40 elektronických zdrojů, aktuální legislativy, dále pak 15 vhodně zvolených příloh (na 34 stranách).

Hodnocení rigorózní práce

Oceňuji výběr tématu – školním hodnocením se aktuálně nezabývají jen pedagogičtí teoretici, ale stále častěji i učitelé a rodiče žáků. Vyvrcholením pedagogických evaluací jsou komparativní studie na mezinárodní úrovni. Právě v těchto rovinách se rigorózní práce Mgr. Ladislavy Poláčkové pohybuje. Obsahový akcent spočívá v rovině didaktické s přesahem do oblasti školsky politické a komparační. Výběr anglického systému hodnocení je smysluplný, anglický školský systém zaměřený na identifikaci individuálních vzdělávacích potřeb žáků může být pro české školství v mnohém inspirativní.

První kapitola seznamuje čtenáře s cíli rigorózní práce, obsahuje popis zkoumaného vzorku spolu s popisem kvantitativních i kvalitativních výzkumných metod (dotazníky, rozhovory, pozorování) a metodologické triangulace.

Druhá kapitola dokumentuje školní hodnocení v České republice. Po stručném nastínění vývoje školního hodnocení se autorka kriticky vyjadřuje k současnému hodnocení žáků, srovnává různá členění funkcí hodnocení, zabývá se formálními i neformálními formami hodnocení, jejich klady a zápory. Oceňuji, že autorka posuzuje způsob hodnocení v širších souvislostech jako součást celkového pojetí vyučování, nezaměřuje se jen na hodnocení žáka učitelem, ale nabízí i posuzování školních výsledků žáka rodiči, spolužáky, neopomíjí ani potřebu sebehodnocení. Teoretická východiska postupují logicky a vypovídají o autorčině schopnosti pracovat s odbornou literaturou a dalšími informačními zdroji. V závěru kapitoly jsou uvedeny výsledky šetření v českých školách, realizovaného prostřednictvím dotazování 33 chlapců a 39 dívek, strukturovanými rozhovory s učiteli a metodou pozorování ve zkoumaných třídách. Získaná data byla pečlivě deskriptivně analyzována a interpretována na základě triangulace.

Subkapitoly třetí části s názvem Hodnocení žáků v Anglii přesně korespondují s podkapitolami druhé části a zakládají tak možnost oba popisované systémy (resp. školní hodnocení v nich) následně porovnat. Teoretická východiska této kapitoly se vztahují

výhradně k problematice hodnocení v Anglii, protože každá část Velké Británie upřednostňuje vlastní pojetí vzdělávání a neřídí se jednotnou legislativou. Kapitola mj. podrobně popisuje cíle národního kurikula a změny, kterými prochází státní testování. Ve svém závěru seznamuje čtenáře s výsledky dotazníkového šetření anglických žáků – 47 chlapců a 45 dívek, dále pak s rozhovory s učiteli a s pozorováním zkoumaných tříd. Získaná data jsou přehledně uspořádána a následně triangulována.

Čtvrtá kapitola se věnuje evropským trendům ve vzdělávání, po stručné charakteristice mezinárodních organizací a norem pro klasifikaci a vzdělávání (detailněji pro ČR a Anglii) přibližuje mezinárodní aktivity v oblasti evaluace vzdělávacích výsledků, především mezinárodní výzkumy TIMSS, PIRLS a PISA. Za velmi cennou lze považovat subkapitulu věnovanou hodnocení žáků v zemích EU, která je mj. dokumentuje úpravu současné politiky celostátního testování žáků (na úrovni ISCED 1 a ISCED 2).

Pátá kapitola přináší komparaci výsledků šetření z obou zemí. Kapitola je přehledně členěna do logicky koncipovaných oddílů. Rozsáhlý soubor výsledků je interpretován v kategoriích dotazníkového šetření žáků, rozhovorů se žáky a učiteli, pozorování školních tříd, pro srovnání získaných dat byla provedena metodologická triangulace. Interpretace výsledků je přiměřená a věcná, vyvozované závěry jsou korektní. Původnost výsledků práce je nesporná.

Po formální stránce má rigorózní práce všechny náležitosti. Technická úroveň práce je vynikající.

Závěr:

Rigorózní práce Mgr. Ladislavy Poláčkové *Školní hodnocení žáků v České republice a Anglii se zaměřením na primární vzdělávání* splňuje požadavky (odpovídá svým rozsahem, obsahem i způsobem zpracování) kladené na rigorózní práci na Pedagogické fakultě UK. Doporučuji práci k obhajobě v rámci rigorózního řízení.

Námět pro diskusi:

1. Systém vzdělávání v Anglii zaznamenal řadu zásadních změn. Které z nich (vztahující se ke školnímu hodnocení) lze považovat za inspirativní pro české učitele?
2. V letošním roce jsme byli svědky mnoha veřejných i odborných diskusí v souvislosti se státním testováním (především na úrovni ISCED 3). Prosím o autorčin názor na celoplošné testování žáků 5. a 9. tříd (popř. na evaluační standardy).